

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1027Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Antagande av kontrollplan för 2024

Ärendet

Ärendet avser antagande av kontrollplan för 2024. Varje år ska miljö- och stadsbyggnadsnämnden anta en kontrollplan för den livsmedelskontroll som nämnden ska göra under det kommande året. Miljö- och stadsbyggnadskontoret har tagit fram förslag till kontrollplan för livsmedelskontrollen i kommunen för år 2024.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslagen kontrollplan för livsmedelskontrollen 2024.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har tagit fram förslag till kontrollplan för livsmedelskontrollen i Danderyds kommun 2024.

I livsmedelslagen anges att kontrollmyndigheten ska ha den kompetens och de resurser som krävs för att utföra kontroll och tillsyn så att lagstiftningen efterlevs inom alla led i livsmedelsproduktionen. Kontrollen ska vara utformad för att säkerställa likriktning och kvalitet. För att klara kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll inom livsmedelskedjan. Kraven på kontrollen finns bland annat i EU-parlamentets och Rådets förordning nr 882/2004.

Den operativa kontrollmyndigheten ska ta fram en årlig kontrollplan som ska fastställas i nämnd. Planen ska fungera som underlag till de kontroller som ska genomföras under året. Vidare ska hänsyn tas till behov och eventuella störningar och åtgärder vidtas.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Ny riskklassningsmodell och konjunkturläget

Kontrollplanen har föregåtts av riskklassning av livsmedelsverksamheter enligt Livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell. Den nya modellen gäller från och med 2024. Riskklassningen mynnar ut i en plan för kontroller under en femårsperiod. Således finns nu en plan för livsmedelskontrollerna till och med år 2028. Då det har funnits svårigheter att få information från verksamhetsutövare återstår 33 livsmedelsverksamheter att klassa i skrivandets stund. För dessa objekt har en bedömnings gjorts över kontrollfrekvensen.

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1027Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

Riskklassningsmodellen har medfört betydligt färre kontroller än tidigare, utifrån nu gällande modell. Fokus är i stället kontroller i tidigare led. Därtill får verksamheter färre kontroller om de har så kallad god efterlevnad, innebärande inga avvikelser vid två planerade kontroller under tolv månaders tid eller de senaste två planerade kontrollerna under mer än tolv månader. Färre kontroller får även de verksamheter som är tredjepartscertifierade. Osäkerheter kring behovet i timmar finns med anledning av att modellen är ny och ännu inte har tillämpats i praktiken. Verksamheter kan få ny kontrolltid efter ett kontrollbesök.

Konjunkturen och högre elpriser med mera har medfört att flera livsmedelsverksamheter, ofta mindre verksamheter, har behövt lägga ner. I början av 2023 fanns 252 aktiva livsmedelsverksamheter i kommunen. Därefter har avregistreringar skett. Förvisso har objekt som ICA och O'Learys i Mörby centrum tillkommit, men det är mycket få verksamheter som tillkommer för närvarande. Nu finns uppgift om att ytterligare 14 livsmedelsverksamheter planerar att lägga ner sin verksamhet respektive inte längre omfattas av livsmedelsregistrering (verksamheter som inte säljer livsmedel med en viss kontinuitet). När avregistreringarna kommer in till kontrollmyndigheten säkerställs detta. För närvarande finns det 245 anläggningar, och om ytterligare 14 läggs ner återstår 231 anläggningar som ska ha livsmedelskontroll 2024. Fortsätter denna negativa trend kan ytterligare livsmedelsverksamheter komma att lägga ner.

Årsarbetskrafterna är fördelade på två ordinarie livsmedelsinspektörer. En av inspektörerna arbetar övervägande med livsmedelskontroll varvid den andra arbetar övervägande med övergripande och systemrelaterat arbete under 2024. Den senare är en justering med tanke på dels färre livsmedelsverksamheter och betydligt färre kontrolltid än tidigare. Nu är behovet inom livsmedelskontrollen en årsarbetskraft.

Kontrollerna 2024

Från januari 2024 bedöms det finnas 231 livsmedelsanläggningar i kommunen. Det råder osäkerhet om vissa verksamheter kommer att avregistreras eller inte. Av dessa ska 127 anläggningar ha kontroll under 2024, varav 14 anläggningar har fler än en planerad kontroll under året. Totalt sett planeras för 144 kontroller under 2024.

Vid varje kontroll stäms uppgifter av med verksamhetsutövaren för att se om några förändringar i riskklassningen behöver göras. Vid behov sker en ny riskklassning.

En treårsplan för alla typer av anläggningar görs, i behovsutredningen. Kontrollfrekvensen är sammanställd till och med år 2028, utifrån femårsplanen i ny riskklassningsmodell. Även de operativa målen från nationell kontrollplan beaktas.

Med tanke på det intensiva arbetet med riskklassning av objekt kommer fem objekt, vilka har planerad tillsyn 2023, inte få det. Denna kontroll sker i stället 2024.

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1027Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström**Projektarbete 2024**

Kontrollmyndigheten kommer att delta i Livsmedelsverkets provtagningsprojekt om glykolalkaloider i potatis. Fokus kommer att vara inom det operativa målet spårbarhet i kött, p.g.a. ett nationellt problem med köttstöder.

Utifrån åtgärder i klimatanpassningsplanen ska rutiner ses över så att livsmedel hanteras korrekt vid värmeböljor. En informationsinsats om temperatur och hantering vid värmeböljor är planerad.

Ett GIS-projekt ska genomföras med syftet att utreda att offentliggöra livsmedelskontrollen i GIS-miljö. I ett första skede ska det utredas om en karta med alla livsmedelsverksamheter i Danderyds kommun kan tas fram som även kan vara tillgänglig i andra miljöer t.ex. Danderyds appen.

Ett annat fokusområde är kvällstillsyn sommaren 2024. Då är fokus butiker och eventuellt restauranger.

Hållbarhet

Nämnden arbetar inom ramen för tillsynen enligt hållbarhetspolicyn för Danderyds kommun (KS 2021/0427).

De tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet beaktas. I kommunen innebär de tre dimensionerna följande och utgör grund för de vägledande principerna som läggs fast genom denna policy. Med ekologisk hållbarhet avser kommunen ett resurseffektivt samhälle med minimerad användning av skadliga kemikalier, där naturen har ett skyddsvärde och vår rätt att förändra och bruka den är förenad med ansvar att förvalta den väl. Ett samhälle där livskraftiga ekosystem och invånarnas rekreativmiljöer upprätthålls och utvecklas, och som har god förmåga att förebygga och hantera klimat- och miljömässiga utmaningar. Med social hållbarhet avser kommunen en hållbar samhällsutveckling där grundläggande mänskliga behov uppfylls, för såväl dagens generation som kommande generationer. Ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar. Med ekonomisk hållbarhet avser kommunen ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där vi inte skjuter kostnader på framtiden, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

I policyn framgår att beslutsunderlag bör belysa och analysera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter, om de är relevanta i ärendet. Generellt kan poängteras att miljö- och hälsoskyddstillsynen i sin natur bidrar till den ekologiska och sociala hållbarheten. Nedan följer en beskrivning över behovsutredningens påverkan på den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten.

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1027Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström***Ekologisk hållbarhet***

Den ekologiska hållbarheten beaktas inom ramen för livsmedelskontrollen i samband med ny lagstiftning om förpackningar av livsmedel samt i fråga om det nationella operativa målet om kontroll av ekologiska livsmedel. Ekologisk hållbarhet hanteras även i fråga om livsmedelsföretagens avfallshantering, även om det i stort är en miljöskyddsfråga.

Social hållbarhet

Kontrollplanen innebär nödvändiga kontroller av livsmedelsverksamheter för att skydda människors hälsa, vilket bedöms bidra till en social hållbarhet. Barnperspektivet beaktas inom ramen för livsmedelskontrollen inom förskola och skola då fokus är en säker och hygienisk kost för barn och ungdomar.

Ekonomisk hållbarhet

Kontrollplanen har även bäring på den ekonomiska hållbarheten. Kontrollen i sig innebär ett lärande och kan i vissa fall även bidra till effektiviseringar som kan ha bäring på ekonomin för en verksamhet. Därtill kan kontrollen bidra till färre klagomål på livsmedelsverksamheten, som i sig kan bidra till ett positivt avtryck för livsmedelsverksamheten.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till kontrollplan har föregåtts av ett omfattande arbete då riskklassning av livsmedelsverksamheter har behövt utföras på kort tid för att kunna göra en bedömning av antalet kontroller 2024 – 2028. Kontrollerna har minskat betydligt med avseende på den nya modellen och det faktum att flera livsmedelsverksamheter har tvingats lägga ner i ett sviktande konjunkturläge. Detta har fått som följd att miljöchef har behövt omfördela arbetsuppgifter från livsmedelskontrollen till tillsynsrelaterat övergripande arbete i hög utsträckning.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektörHelene Boström
Miljöchef

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande. Antagande av kontrollplan för 2024.
2. Föreslagen kontrollplan för miljö- och stadsbyggnadsnämnden för 2024